

სოციალისტ-ფერალისტი

რედაქციის მისამართი:
დამფუძნებელი კრების ქ. № 8
ტელეფონი 12-29

გიორგი ხალის მიწათმოქმედების სოციალისტ-ფერალისტი

სახლში მიტანით გაზებით ღირს თვეში 5000 მან. ცალი 200 მან.

დაკარგულია

დაკარგულია გრიგოლი (გრაზა) პეტრეს ძე კეკელია. ერთი წელიწადი სრულდება რაც სამუშაოდ წავიდა და არავინათა ცნობა არა გვაქვს და თუ ვინმე რამე იცის შეგვაცნობინეთ. მისამართი: მტრანას ქ. № 7 ალექსანდრე ლაზია-შვილი. 1075.

გულიანო მშენებელი

გულიანო მშენებელი: სევერია პეტრეს ძე და თალია დევიანის ასული, ძმა ალკა და ბებია ანტა კაკაბაძენი, აქვთ ნათესავთ და ნაცნობთ, რომ კვირას, ივნისის 5 ს დადუბის ეკლესიაში გადახდულა იქნება ორმოცი დღის წიგნი და პანაშვიდი უფროდ დაკარგულს ძვირფას და დაუფიქარი 1075.

გივი სევერიანას ძე პაპაბაქის

სკოლის მოსახსენებელია. 1077

ფილიპე მასიპოს ძე ანდულაკის

გარდაცვალებას გამოხსენება შაბათს, ივნისის 4-ს ნაშუადღევს ხუთ საათზე რკინის გზის საავადმყოფოში. დაკრძალვა დადუბის ეკლესიის გალავანში. 1087

ფილიპე მასიპოს ძე ანდულაკი

გამოსვენება შაბათს, ივნისის 4-ს რკინის გზის საავადმყოფოში, ნაშუადღევს ხუთ საათზე; დაკრძალვა დადუბის ეკლესიის გალავანში. 1087

გენერალი სტეფანე ახმეტელაშვილი

პანაშვიდი გადახდული იქნება კვირას, თბილისის 5-ს, შუადღის 12-ს, სამხედრო ტაძარში. 1088

გენერალ სტეფანე გიორგის ძე ახმეტელაშვილის

ტყვეობაში გარდაცვალებას. პანაშვიდი კვირას, თბილისის 5, შუადღის 12 საათზე, სამხედრო საკრებულო ტაძარში. 1088

გენერალ სტეფანე ახმეტელაშვილის

ტყვეობაში, ქალ. რიხანში, მისის 2 ს გარდაცვალებას. პანაშვიდი კვირას, თბილისის 5, შუადღის 12 საათზე; სამხედრო საკრებულო ტაძარში. 1088

გენერალი სტეფანე გიორგის ძე ახმეტელაშვილი

წიგნი და პანაშვიდი კვირას, მისის 5 ს სამხედრო საკრებულო ტაძარში. 1095

სტეფანე გიორგის ძე ახმეტელაშვილი

რასაც აუწყებენ ნათესავთ, მეგობრებს და ნაცნობთ განვენებულის მამა-შვილები და ვით, ილია, ალექსანდრე გიორგი და ივანე ახმეტელაშვილები და სიმე გრიგოლ მახვილის ძე მუხაძე. პანაშვიდი გადახდული იქნება სამხედრო სობოროში ივნისის 5, 12 საათზე. 1097

ივანე ჰავლეს ძე რენუიაშვილის

გარდაცვალებას პანაშვიდი ქაშვილის ეკლესიაში საღამოს 6 საათზე გამოხსენება კვირას ივნისის 5 11 საათზე დაკრძალვა წმიდა ნინოს სასაფლაოზე. 1093

პაპიან მინაილ გრიგორის ძე თუშახიშვილის

სკოლის მოსახსენებელია, რასაც აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ დამფუძნებელია, დიდა, დიდი და ძმები განვიხსენებოდა. 1096.

იასონ ივანეს ძე ჯანდიერის

რასაც აუწყებენ ნათესავთ ნაცნობთ და მეგობართა დედა თამარა გიორგის ასული მამა ივანე ალექსანდრეს ძე ჯანდიერის ძეები: გიორგი მეტლით ანასტასია დავით ასული, შვილი ვახტანგი, ნიკოლოზი, კობი, დები: თინათინი, გენო, ნინო, ლიზა და მარია ჯანდიერის ძეები ივანეს ძეების მემკვიდრე და დამცველია მისი ძეები. პანაშვიდი ყოველ დღე საღ. 5 საათზე ქაშვილის ეკლესიაში. დაკრძალვის დღე ცალკე იქნება გამოცხადებულა 1098.

უპრცლკაი

34.

დადი ხაფორიძე.

ნ. ბუხარინს და დე. პრეობრ. უნსკის საქმელ დიდი წიგნი აქვს—„კომუნისმი ანბანი“. რაც ჩვენ კომუნისმი ეკონომიკურ კონცეპციას გვეჩვენება ლაპარაკი მამის იმასაც გამოვარკვევთ თუ რაოდენი ისტორიული და მეცნიერული თვალსაზრისით არის გადმოცემული კონცეპციის მოძღვრება ხსენებულ წიგნში. ამ გამოცემა „კომუნისმი ანბანი“ ერთს ბანს ვაქცევთ გულსუფროს რომელიც ნაციონალურ პოლიტიკას ეხება და ამგვ დროს თვით ბუხარინის მთავარ აზრს დაუპირისპირებთ ზოგიერთ პრაქტიკულს ნაბიჯებს ეხლანდელ კ. სუხინსკის მემკვიდრის და მოვითხოვთ შეცვალების გამოკრებას.

ბუხარინი ამბობს: „დამიანის მიერ აღნიშნის დამარცხის ერთი სახე ნაციონალური ჩაგვრება“. ეს სრული კეზმა-რიტებაა. რაში გამოიხატება ნაციონალური ჩაგვრა, რას ნიშნავს იგი? ამ კითხვის პასუხის მიხედვით არ ვცხვებს. აგრ მანის მთავრობა—ამბობს ბუხარინი—ხურავდა პოლიტიკურ სკოლებს, აგსტირებდა სტენდინგენ რეზო ენას... მეფის მთავრობა სტენდინგენ რეზოებს, არ უშვებდა სახელმწიფო სემინარიას... ერთი სიტყვით, რაც სახელმწიფოში ერთი ერთი ხარკებლობს ყველა უფლებათ, მეორე კი ამ უფლებების მხოლოდ ნაწილია.

აქაც სახსენებთ ვეთანხმებით ბუხარინს. ეს ჩაგვრა უმკველად ბურჟუაზიულ კლასურთან მომდინარეობს და დამახასიათებელია ბიუროკრატისათვის. ჩვენ ვფიქრობთ, რომ ამ ბურჟუაზიულ შემტყნებას ეხლავე საპატიო აღგული აქვს და დიდი მუშაობაა საქართველოში თავიდან მოშორებისათვის. საქართველოში ზოგიერთი პასუხისმგებელი პირები პრაქტიკულად გვგარემობინებენ ნაციონალურ ჩაგვრას. იმ შემთხვევაშიც რუსეთი რომ ჩვენი რესპუბლიკის დამფარავი სახელმწიფო იყოს ესე იგი, ჩვენ რომ ნაწილს წარმოვადგენდეთ სრულიად რუსეთისას, ბუხარინის თეორიით შამინაც სრული გასავალი უნდა ქონდეს საქართველოში ყველგან და ყველფერში ქართულს ენას.

რასაკვირველია სახალხო კომისარებლაც განცვიფრდება—განა საქართველოში რომელიმე უწყება ქართულს სდევინოს? მაგამ განცვიფრება სხვა, სინამდვილე ვიღვ სხვა. რკინის გზაში ჩვენს სახელმწიფოებრივ ტერიტორიაზე სახელმწიფოებრივ ენით შედგენილს ქედალს მიიღებენ მხოლოდ შემთხვევით იმის და მიხედვით თუ რომელი მოხელე წააწვდება თხოვნის მიმოცემს.

არის თუ არა ერთგვლი ჩაგვრა ასეთ შემთხვევაში, რაც რუსულს ყოველ

თვის და ყოველ დროს მიიღებენ, ხოლო ქართულს კი შემთხვევით და ხანდახან დიხს, აქ ერთგვლი ჩაგვრა და ამ ჩაგვრას ინტელიგენტი ისე არა გრძნობს, როგორც მუშა და გლეხი, რომელსაც რკინის გზა სჭირია თავისი ფიზიკური არსებობის შესანახად.

თავის თავად ენა არც რეაქციონერი, არც რევოლუციური, იგი ხალხური მოვლენაა და მას ისეთივე პატივი უნდა, როგორც თვითონ ხალხს.

ჩვენ არც იმას უჭკობ მხარს, რაც დაწესებულებებში, სადაც ურთიერთობა მეორე და მესამე სახელმწიფოსთან არებობს განდევნილი იქმნას სახელმწიფო ენა. ყველა ჩვენი დაწესებულება სრულიად სახალხო უნდა იყოს, ესე იგი ხალხს შეეძლოს შეგ შეხვედეს უშუალოდ, აგენტების და მთარგმნელების დაუმარტობად. ჩვენი ხალხს გატყვევების ერთ საშუალებად არ უნდა გადავაქციოთ მხოლოდ ის გარემოება, რომ ხალხს ესმის მშობლიური ენა და არა სხვა ენა. ამიტომ ყოველ დაწესებულებულეაში უშუალოდ მთავარი ადგილი უნდა ქონდეს ქართულს ენას.

მაგრამ ამას გარდა არიან წმინდა საშინაო ხასიათის დაწესებულებანი, სადაც ჩაგვრას ადგილი აქვს, როგორც ენის ხარისხი, ისე მოღვაწის ხარისხი. საინტერესოდ შეგვიღებ ერთს ისეთს დაწესებულებას, სადაც მესვეფერი კომუნისტური ყველაზე მეტად ინტერნაციონალურე უკიროს და რომელსაც ძალიან „სძულს“ შოვინიზმი ეს გახლავთ გრუკვერისა.

ჩვენ ერთს შენიშნავს გვაქვთებთ აქ ჩვენი მამა-მამადაცა სასარგებლოდ. კომუნისტები ხალხს იძულებულად მდინიან არა ქართულ დასწერონ იმ შემთხვევაში თუ იგი ქართულად არ ხდება თავის მიხედვით როგორც მისადებამ. ამ შემთხვევაში ყველა პარტია ასე მოიქცევა და აქ საოცარი არაფერია. მაგრამ მოლდავიეც სასაფრთხი მდგომარეობა გამოატლება არაფრათ თუ შეიძლება. გრუკვერისათვის ერთი დიდი დაწესებულება კვლავ უნდა გავაქციოთ ხასიათისა. აქ მუშაობს სულ 943 კაცი და ეს ხდება ხალხი, რომელსაც ასე კაცის საქმესაც ვერ აკეთებს ერთგვრით შედეგად არიან დანაწილებულნი:

სომეხი	—375
რუსი	—252
ქართველი	—193
ებრაელი	—76
სხვა რ. საგა	—47
სულ	—943

საქართველოში ამ ერთს დაწესებულებაში, რომლის დაწესებულებით შედგენაში რასაკვირველია ქრეტიკოს მონაწილეობა არ მიუღია—არის თუ არა ის ერთგვლი ჩაგვრა, რომელზედაც ბუხარინი ლაპარაკობს? — რასაკვირველია არის. დაწესებულებაში მისამსახურეთა ასეთი დანაწილება ჩვენ ვხედავდით ხალხში მეფის დროს და ამისთვის ჩვენს წიგნში ავუთონიანსა და ვუდარავიანსა საკანონმდებლო წიგნიც არის. შეადარეთ იქ მოყვანილი ცხრილები ამ ცხრილს და თქვენ დაინახეთ საოცარ მსგავსებას!

მაგრამ ამს სრულიად ვერ ამჩნევს მოქ. მოლდავიევი. მოლდავიევი ყველა ამას შეიძლება წინასწარ განზრახვით არ აკეთებდეს, მაგრამ საქმეც იმაშია, რომ იგი ბუნებრივად არა ქართულად ეუბნობს საქართველოში. შოვინიზმი მარტო მელი ვნურად კი არ ვითარდება, არამედ შოვინიზმი ბუნებრივად იქნდება ხშირად.

